

SOLFEDŽO AINEKAVA

Süvendatud õppekava

Omandatavate teadmiste ja oskuste kirjeldus, tasemeeksami nõuded

Aine maht: 2 tundi nädalas

Noorem aste I (soovitavalt klassid I – II)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- arendab muusikalist kuulmist,
- omandab muusikateooria algtõed (noodikirja algteadmised, lihtsad helistikud ja taktimõõdud, toonika tunnetus jms).
- oskab üleskirjutada lihtsat muusikalist teksti,
- arendab häält ja lauluoskust.

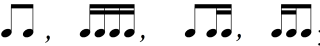

Õppe sisu

TEOORIA

1) Noodikirja algteadmised:

- noodijoonestik ja abijooned, nootide asukohad noodijoonestikul ja abijoontel, noodivarte õigekiri;
- viiuli- ja bassivõti, nootide tähtnimed (silpnimed).

2) Meetrum, rütm, tempo, muusikaline vorm:

- takt ja taktijoon, rõhulised ja rõhutud taktiosad, taktidesse jaotamine, lõpujoon, eeltakt, kordusmärgid;
- taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4 (= C), taktiviipamise skeemid;
- noodivältused ja pausid (tervenoodist ja tervepausist kuni kuueteistkümnendik-noodini ja -pausini); pidekaar, legato kaar
- rütmid: ; punkt noodi järel, punkteeritud rütmid:
- tempo ja dünaamika mõiste, fermaat;
- muusikalise vormi mõiste, küsimuse-vastuse vorm (periood).

3) Helistik, toonika, duur ja moll:

- toonika, duur- ja mollkolmkõla, samuti mažoori ja minoori nimetus (soovitavad tähistused väljaspool helistikku „M“ - duurkolmkõla ja „m“ - mollkolmkõla);
- heliredeli ehitus, tervetoon ja pooltoon, püsivad ja püsimatud (ebapüsivad) astmed, lahendamise mõiste, püsimatute astmete lahendamine püsivatesse astmetesse;
- kuni kahe märgiga helistikud, paralleelhelistikud, molli 3 kuju (loomulik, harmooniline, meloodiline);
- transponeerimine suuliselt ja kirjalikult (aste üles, aste alla), meloodia ja rütmi arendusvõtted (kordamine, sekvents, varieerimine);
- improvisatsioonid õpitu kinnistamiseks.

4) Intervallid:

- puhas priim, väike ja suur sekund, väike ja suur tert, puhas kvart, puhas kvint, puhas oktav.

MUUSIKA ÜLESKIRJUTAMINE

5) Diktaatide kirjutamine:

- kuni 4-taktilised diktaadid (mängituna eri pillidega);
- lünkdiktaat;
- mäludiktaadid;
- meetrumivabad astmediktaadid;
- rütmidikaadid (mängitakse ilma helikõrgusteta või ühel noodil või kirjutatakse üles meloodia rütm).

LAULMINE

Lauldakse soovitavalt igas tunnis. Laulmise juures pööratakse tähelepanu õigele hingamisele ja fraseerimisele.

- helistike laulmine;
- intervallide ja kolmkõlade laulmine;
- kaanonite laulmine;
- astmenumbritega laulmine;
- noodist laulmine (sh lastelaulud).

Noorem aste II (soovitavalt klassid III – IV)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- jätkab muusikalise kuulmise arendamist,
- jätkab muusikateooria algtõdede omandamist (sh lihtintervallid ja algteadmised akordidest);
- arendab muusika üleskirjutamise oskust;
- arendab häält ja lauluoskust;
- õpib leidma meloodiale saatebasse (võimalusel akorde).

Õppe sisu

TEOORIA

1) Rütm ja taktimõõt:

- taktimõõdud 3/8,
- rütmigrupid kuueteiskümnendiknootidega;
- [edasijõudnutele soovituslikult: triool ja sünkoop]

2) Helistikud ja akordid, tähtharmonia:

- nelja märgiga duurid ja mollid, samanimelised helistikud (mõiste tasandil);
- funktsioonid: toonika kolmkõla, subdominant kolmkõla, dominant kolmkõla;
- toonika kolmkõla pöörded;
- dominantseptakord lahendusega duuris ja harmoonilises mollis;
- tähtharmonia tutvustamine õpitud akordide ja helistike piires.

3) Intervallid:

- suur ja väike sekst, suur ja väike septim, tutvustada suurendatud sekundit harmoonilises mollis;
- intervallide suurus toonides, intervallide ehitamine antud noodist üles ja alla.

MUUSIKA ÜLESKIRJUTAMINE

4) Diktaadid:

- kirjalik diktaat 4-8 takti (mängituna eri pillidega);
- lünkdiktaat;
- mäludiktaadid;
- meetrumivabad astmediktaadid;
- rütmidikaadid (mängitakse ilma helikõrgusteta või ühel noodil või kirjutatakse üles meloodia rütm).

LAULMINE

Lauldakse soovitatavalt igas tunnis. Laulmise juures pööratakse tähelepanu õigele hingamisele ja fraseerimisele.

- põhikolmkõlade ehitamine ja laulmine duuris ning harmoonilises mollis.
- helistike laulmine;
- intervallide ja kolmkõlade laulmine;
- kaanonite laulmine;
- astmenumbritega laulmine;
- noodist laulmine (sh kahehäälsed harjutused ja lastelaulud).

NOOREMA ASTME EKSA MINÕUDED

ÜLDISELT EKSA MIST

- Eksamil kasutatavad laadid on loomulik duur ja harmooniline moll, kasutatavad taktimõõdud 2/4 ja 3/4 (va rütmiharjutuse koputamisel, kus võib esineda ka 3/8).

KIRJALIK OSA

Kirjaliku osa muusikaline materjal on esitatud keskregistris (lauluregister). Diktaadid 1 ja 2 on samades helistikes, aga erinevates taktimõõtudes ja mängitud eri pillidega.

Diktaadid

- 1) Astmediktaat 8 nooti. Esitatakse meetrumivabalt, mängitakse 2-3 korda. Õpilane kirjutab noodid üles vahetult mängimise ajal.
- 2) Diktaat 4 takti, ilma eeltaktita. Mängitakse kuni 7 korda. Kirjutamise aeg kuni 15 minutit.
- 3) Rütmidiktaat 4 takti. Meloodia rütmi üleskirjutamine. Mängitakse kuni 6 korda. Kirjutamise aeg kuni 15.

Kuulamine

- 4) Intervallide kuulamine (priimist oktavini). Mängitakse 5 intervalli, igat intervalli kolm korda järjest (üks kord harmooniliselt, teine kord meloodiliselt, kolmas kord harmooniliselt).
- 5) Akordide kuulamine. Mängitakse 5 akordi harmooniliselt, ilma lahenduseta (ka dominantseptakord). Igat akordi mängitakse kaks korda. Valikus on duur- ja mollkolmkõlad ning dominantseptakord. Soovitavad tähistused: „M“ - duurkolmkõla, väike „m“ – mollkolmkõla, „D7“ - dominantseptakord.

Teooria

- 6) Intervallide määramine etteantud meloodia põhjal.

SUULINE OSA

Kogu suuline pilet on ühes helistikus.

- 7) Heliredeli laulmine. Samas helistikus kolmkõla pöörete või põhikolmkõlade ja dominantseptakordi laulmine koos lahendusega.
- 8) Võõra harjutuse laulmine.
- 9) Varemõpitud harjutuse laulmine.
- 10) Rütmiharjutuse koputamine (kuni 8 takti, fikseeritud löökpilli partiina, kasutatakse taktimõõte 2/4, 3/4 ja 3/8).

SOLFEDŽO AINEKAVA

Süvendatud õppekava

Omandatavate teadmiste ja oskuste kirjeldus, tasemeeksami nõuded

Aine maht: 2 tundi nädalas

Vanem aste (soovitavalt klassid V - VII)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- jätkab muusikalise kuulmise arendamist,
- jätkab muusikateooria omandamist;
- arendab edasi muusika üleskirjutamise oskust;
- arendab edasi häält ja lauluoskust;

Õppesisu

TEOORIA

1) Rütm ja taktimõõdud:

- 6/8 taktimõõtu, tutvustavalt 2/2, 3/2 ja 6/4, muusikanäidete põhjal tutvustatakse samuti segataktimõõtu ja vahelduvtaktimõõtu;
- triool, süngoop (sh süngoobid kaheksandikega ja kuueteistkümnendikega, pidekaarega rütmid).

2) Helistikud ja laadid:

- kuni viie märgiga duurid ja mollid, tutvustavalt kuni seitsme märgini; kvindiring;
- harmooniline duur (sh põhikolmkõlad harmoonilises duuris), tutvustavalt pentatoonika ja diatoonilised laadid;
- kromaatilised läbiminevad ja abihelid;
- edasijõudnutele tutvustavalt kaldumine ja modulatsioon.

3) Intervallide ehitamine ja laulmine:

- kõikide läbivõetud intervallide kordamine;

- suurendatud ja vähendatud intervallid lahendustega (<4 IV astmelt lahendusega v.6 duuris, s.6 mollis; >5 VII astmelt lahendusega s.3 duuris; v.3 mollis; harmoonilises mollis <2 VI astmelt lahendusega p.4; >7 VII astmelt lahendusega p.5);

4) Akordid ja järgnevused:

- akordide tähistused nii roomanumbritega, kui tähtharmonia akordimärkidega;
- põhikolmkõlade pöörded, pöörete tähistamine tähtharmonia akordimärkidega;
- kõrvalastmete kolmkõlad;
- diatoonilised septakordid;
- kadentsid: esimene (I IV V I; II7 V I) ja teine kuju (I IV K64 V I);
- tutvustavalt: dominantseptakordi pöörded lahendusega duuris ja harmoonilises mollis: I pööre V65 (D65) lahendusega I (T, t); II pööre V43 (D43) lahendusega I (T, t), III pööre V2 (D2) lahendusega I6 (T6, t6).

MUUSIKA ÜLESKIRJUTAMINE

6) Diktaat:

- üksikute kromaatiliste abi- ja läbiminevate helidega 4-8 takti
- saatega meloodia kuulamine, märgitakse üles meloodia. Diktaadid erinevate pillidega

7) Järgnevus:

- neljahäälsed harmoonilised järgnevused (4-8 takti) tähistatuna nii roomanumbrite kui akordimärkidega.

LAULMINE

- intervallide laulmine antud noodist üles ja alla;
- heliredelite laulmine (loomulik duur, harmooniline või meloodiline moll);
- akordide laulmine (toonikakolmkõla pööretaga, põhikolmkõlad, septakord);
- neljahäälsete harmooniliste järgnevuste (4-8 takti) laulmine;
- harjutuste laulmine.

VANEMA ASTME EKSAMINÕUDED

ÜLDISELT EKSAMIST

Eksamil kasutatavad laadid loomulik duur ja harmooniline moll, suulises osas ka meloodiline moll. Kasutatavad taktimõõdud on 3/4, 4/4 ja 6/8 (välja arvatud ühehäälse rütmiharjutuse koputamine, punkt 10).

KIRJALIK OSA

Diktaadid

Diktaadid 1 ja 2 mängitakse eri pillidega. Üks nendest klaveriga, mida mängib õpetaja ise. Teine diktaatidest on saatega meloodia.

- 1) Diktaat 4 takti, taktimõõdus 6/8. Kirjutamise aeg maksimaalselt 15 minutit.
Mängitakse kuni 7 korda.
- 2) Diktaat 4 takti, taktimõõdus 3/4 või 4/4. Kirjutamise aeg maksimaalselt 15 minutit.
Mängitakse kuni 7 korda.

Järgnevused

Järgnevused mängitakse eri pillidega. Üks järgnevus mängitakse klaveriga, teise järgnevuse bass mängitakse harmoonia häälest erineva instrumendiga. Üks järgnevustest tähistada roomanumbritega, teine tähtharmonia sümbolitega. Järgnevused on erinevates laadides.

Alates 2017 jääb eksamile ainult figureeritud järgnevus.

- 3) Järgnevus kitsas seades kuni 5 takti. Noodistada bassiliin ja kirjutada akordid.
Akordide valik: põhikolmkõlad pööretega, dominantseptakord põhikujus, vähendatud septakord, II septakord, kadentsikvartsekstakord.
- 4) Figureeritud järgnevus kuni 5 takti. Noodistada bassiliin ja kirjutada akordid.
Akordide valik: põhikolmkõlad pööretega, dominantseptakord põhikujus, vähendatud septakord, kadentsikvartsekstakord.

Kõlade kuulamine

- 5) Akordide kuulamine - viie põhiseptakordi kuulamine valikvastustega (mängitakse tähtharmonia tähistussüsteemis ja rooma numbritega). Mängitakse harmooniliselt 5 akordi, igat kolm korda.
- 6) Intervallide (sh tritoon lahendusega) ja kolmkõla ning selle pöörete kuulamine.
Mängitakse harmooniliselt 8 intervalli või akordi, igat kaks korda.

Ehitamine:

7) Ehitada 5 intervalli või akordi antud noodist.

Suuline:

8) Heliredeli laulmine (loomulik duur, harmooniline või meloodiline moll), lisaks toonika kolmkõla pööretaga või põhikolmkõlad ja üks septakord.

9) Intervallide laulmine – laulda kaks lihtintervalli antud noodist üles ja alla.

10) Ühehääelse rütmiharjutuse koputamine (kuni 8 takti). Kasutatavad taktimõõdud 3/4, 4/4, 3/8, 5/8, 6/8, 2/2. Variant B: varemõpitud kahehääelse rütmiharjutuse koputamine.

11) Võõra harjutuse laulmine

SOLFEDŽO AINEKAVA

Põhiõpe (üldõpe)

Omandatavate teadmiste ja oskuste kirjeldus, tasemeeksami nõuded

Aine maht: 1.klassis 2 tundi nädalas, 2.-7.kl 1 tund nädalas

Noorem aste I (soovitavalt klassid I – II)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- arendab muusikalist kuulmist,
- omandab muusikateooria algtõed (noodikirja algteadmised, lihtsad helistikud ja taktimõõdud, toonika tunnetus jms).
- oskab üleskirjutada lihtsat muusikalist teksti,
- arendab häält ja lauluoskust.

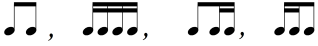
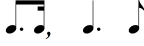
Õppe sisu

TEOORIA

1) Noodikirja algteadmised:

- noodijoonestik ja abijooned, nootide asukohad noodijoonestikul ja abijoontel, noodivarte õigekiri;
- viiuli- ja bassivõti, nootide tähtnimed (silpnimed).

2) Meetrum, rütm, tempo, muusikaline vorm:

- takt ja taktijoon, rõhulised ja rõhutud taktiosad, taktidesse jaotamine, lõpujoon, eeltakt, kordusmärgid;
- taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4 (= C), taktiviipamise skeemid;
- noodivältused ja pausid (tervenoodist ja tervepausist kuni kuueteistkümnendik-noodini ja -pausini); pidekaar, legato kaar
- rütmid: , punkt noodi järel, punkteeritud rütmid:
- tempo ja dünaamika mõiste, fermaat;

- muusikalise vormi mõiste, küsimuse-vastuse vorm (periood).

3) Helistik, toonika, duur ja moll:

- toonika, duur- ja mollkolmkõla, samuti mažoori ja minoori nimetus (soovitavad tähistused väljaspool helistikku „M“ - duurkolmkõla ja „m“ - mollkolmkõla);
- heliredeli ehitus, tervetoon ja pooltoon, püsivad ja püsimatud (ebapüsivad) astmed, lahendamise mõiste, püsimatute astmete lahendamine püsivatesse astmetesse;
- kuni kahe märgiga duurid, kuni ühe märgiga mollid, paralleelhelistikud, molli 2 kuju (loomulik, harmooniline);
- meloodia ja rütmi arendusvõtted (kordamine, sekvents, varieerimine);
- improvisatsioonid õpitu kinnistamiseks.

4) Intervallid:

- puhas priim, puhas kvart, puhas kvint, puhas oktav.

MUUSIKA ÜLESKIRJUTAMINE

5) Diktaatide kirjutamine:

- kuni 4-taktilised diktaadid (mängituna eri pillidega);
- lünkdiktaat;
- mäludiktaadid;
- meetrumivabad astmediktaadid;
- rütmidiktaadid (mängitakse ilma helikõrgusteta või ühel noodil)
- LAULMINE

Lauldakse soovitatavalt igas tunnis. Laulmise juures pööratakse tähelepanu õigele hingamisele ja fraseerimisele.

- helistike laulmine;
- intervallide ja kolmkõlade laulmine;
- kaanonite laulmine;
- astmenumbritega laulmine;
- noodist laulmine (sh lastelaulud).

Noorem aste II (soovitavalt klassid III – IV)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- jätkab muusikalise kuulmise arendamist,
- jätkab muusikateooria algtõdede omandamist (sh lihtintervallid ja algteadmised akordidest);
- arendab muusika üleskirjutamise oskust;
- arendab häält ja lauluoskust;

Õppe sisu

TEOORIA

1) Rütm ja taktimõõt:

- rütmigrupid kuueteistkümnendiknootidega;

2) Helistikud ja akordid, tähtharmonia:

- kuni kolme märgiga duurid ja mollid; tutvumine meloodilise molliga
- edasijõudnutele funktsioonid: toonika kolmkõla, subdominant kolmkõla, dominant kolmkõla;
- edasijõudnutele toonika kolmkõla pöörded;
- edasijõudnutele tähtharmonia tutvustamine õpitud akordide ja helistike piires.

3) Intervallid:

- tutvumine kõigi lihtintervallidega
- intervallide suurus toonides, intervallide määramine ja ehitamine antud noodist üles ja alla.

MUUSIKA ÜLESKIRJUTAMINE

4) Diktaadid:

- kirjalik diktaat 4-6 takti (mängituna eri pillidega);
- lünkdiktaat;

- mäludiktaadid;
- meetrumivabad astmediktaadid;
- rütmidiktaadid (mängitakse ilma helikõrgusteta või ühel noodil või kirjutatakse üles meloodia rütm).

LAULMINE

Lauldakse soovitavalt igas tunnis. Laulmise juures pööratakse tähelepanu õigele hingamisele ja fraseerimisele.

- põhikomkõlade ja kolmkõla pöörete laulmine duuris ning harmoonilises mollis.
- helistike laulmine;
- intervallide ja kolmkõlade laulmine;
- kaanonite laulmine;
- astmenumbritega laulmine;
- noodist laulmine (sh kahehäälsed harjutused ja lastelaulud).

NOOREMA ASTME EKSAMINÕUDED/ Arvestusnõuded

ÜLDISELT EKSAMIST

- Eksamil kasutatavad laadid on loomulik duur ja harmooniline moll, kasutatavad taktimõõdud 2/4 ja 3/4 (va rütmiharjutuse koputamisel, kus võib esineda ka 3/8).

KIRJALIK OSA

Kirjaliku osa muusikaline materjal on esitatud keskregistris (lauluregister). Diktaadid 1 ja 2 on samades helistikes

Diktaadid

- 1) Astmediktaat 6-8 nooti. Esitatakse meetrumivabalt, mängitakse 3-4 korda. Õpilane kirjutab noodid üles vahetult mängimise ajal.
- 2) Lünkdiktaat, ilma eeltaktita. Mängitakse kuni 7 korda. Kirjutamise aeg kuni 15 minutit.
- 3) Rütmidiktaat 4 takti. Meloodia rütmi üleskirjutamine. Mängitakse kuni 6 korda. Kirjutamise aeg kuni 15.

Kuulamine

- 4) Intervallide valikkuulamine (priimist oktavini,) Igat intervalli mängitakse kolm korda järjest (üks kord harmooniliselt, teine kord meloodiliselt, kolmas kord harmooniliselt). Kuulamisel tehakse tabelisse kuuldud intervalli juurde ristike.
- 5) Kolmkõlade ja helilaadide valikkuulamine. (Duur, harmooniline moll, M ja m).

Teooria

- 6) Intervallide määramine etteantud meloodia põhjal. Meloodia helistiku määramine.

SUULINE OSA

Kogu suuline pilet on ühes helistikus.

- 7) Heliredeli laulmine. Duur ja harmooniline moll kuni kahe märgigni. Edasijõudnutel samas helistikus ka kolmkõla pöörete ja/või põhikolmkõlade laulmine.
- 8) Võõra harjutuse laulmine või noodistlaulmine astmenumbritega.
- 9) Edasijõudnutel varemõpitud harjutuse laulmine.
- 10) Rütmiarjutuse koputamine (4-8 takti, fikseeritud löökpilli partiina, kasutatakse taktimõõte 2/4, 3/4)

SOLFEDŽO AINEKAVA

Põhiõpe (üldõpe)

Omandatavate teadmiste ja oskuste kirjeldus, tasemeeksami nõuded

Aine maht: 1 tundi nädalas

Vanem aste (soovitavalt klassid V - VII)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õpilane:

- jätkab muusikalise kuulmise arendamist,
- jätkab muusikateooria omandamist;
- arendab edasi muusika üleskirjutamise oskust;
- arendab edasi häält ja lauluoskust;

Õppesisu

TEOORIA

1) Rütm ja taktimõõdud:

- $3/8$ taktimõõtu, tutvustavalt ka $6/8$ ja $2/2$.
- triool, sünkoop (sh sünkoobid kaheksandikega ja kuueteistkümnendikega, pidekaarega rütmid).

2) Helistikud ja laadid:

- kuni viie märgiga duurid ja mollid, kvindiring;

3) Intervallide ehitamine ja laulmine:

- kõikide läbivõetud intervallide kordamine;
- tutvustavalt suurendatud ja vähendatud intervallid lahendustega (<4 IV astmelt lahendusega v.6 duuris, s.6 mollis; >5 VII astmelt lahendusega s.3 duuris; v.3 mollis; harmoonilises mollis <2 VI astmelt lahendusega p.4;). Samuti võib tutvustada septimite lahendamist.

4) Akordid ja järgnevused:

- Dominantseptakord lahendusega. Edasijõudnutele võib hiljem tutvustada ka dominantseptakordi pöörded
- akordide tähistused nii roomanumbritega, kui tähtharmonia akordimärkidega;
- põhikolmkõlade pöörded, pöörete tähistamine tähtharmonia akordimärkidega;
- edasijõudnutele tutvustavalt kõrvalastmete kolmkõlad;
- edasijõudnutele tutvustavalt diatoonilised septakordid;
- akordide (k.a tähtharmonia) analüüs muusikateoste põhjal.

MUUSIKA ÜLESKIRJUTAMINE

6) Diktaat:

- diktaadid (mäludiktaat, astmediktaat, lünkdiktaat) 4-8 takti. Diktaadid erinevate pillidega. Diktaadid helifailide põhjal
- rütmidiktaat meloodia põhjal
- saatega meloodia kuulamine, märgitakse üles meloodia.

7) Järgnevus:

- edasijõudnutele lühikesed neljahäälsed harmoonilised järgnevused tähistatuna nii roomanumbrite kui akordimärkidega. Järgnevused helifailide põhjal.

LAULMINE

- intervallide laulmine antud noodist üles ja alla;
- heliredelite laulmine (loomulik duur, harmooniline ja meloodiline moll);
- akordide laulmine (toonika kolmkõla pööretaga, põhikolmkõlad, septakord);
- edasijõudnutele neljahäälsete harmooniliste järgnevuste laulmine;
- harjutuste laulmine, kaanonite laulmine, noodist laulmine.

VANEMA ASTME EKSAMINÕUDED

ÜLDISELT EKSAMIST

Eksamil kasutatavad laadid loomulik duur ja harmooniline moll. Kasutatavad taktimõõdud on 2/4; 3/4 ja 4/4

KIRJALIK OSA

Diktaadid

- 1) Lünkdiktaat kuni 8 takti.
- 2) Rütmidiktaat kuni 8 takti meloodia põhjal.

Kõlade kuulamine

- 3) Akordide ja intervallide valikkuulamine – lihtintervallid ja duur- ning mollkolmkõla pöörded

Ehitamine:

- 4) Ehitada 5 intervalli või akordi antud noodist.
- 5) Analüüs: määra antud meloodia helistik, määra meloodias märgitud akordid

Suuline:

- 6) Heliredeli laulmine kolme märgiga helistikes (loomulik duur, harmooniline moll), lisaks toonika kolmkõla pööretaga või põhikolmkõlad ja dominant- septakord lahendusega
- 7) Aasta jooksul õpitud harjutuse laulmine
- 8) Rütmiharjutuse koputamine (kuni 8 takti). Kasutatavad taktimõõdud 3/4, 4/4, 3/8,
- 9) Võõra harjutuse laulmine.